

Koronapandemia ja kasvatus

Koronaviruspandemia on koetellut suomalaista yhteiskuntaa monin eri tavoin. Kenties tulevaisuuden kannalta potentiaalisesti kauaskantoisimmat pandemian vaikutukset liittyvät kuitenkin lapsiin, nuoriin ja nuoriin aikuisiin sekä heidän kanssaan työskenteleviin kasvatuksen ja koulutuksen ammattilaisiin. Alustavien kansainvälisten ja kansallisten tutkimustuloksien valossa pandemia on vaikuttanut lapsiin ja nuoriin ensi sijassa negatiivisesti; sen on esitetty lisänneen oppimisvajetta, lasten ja nuorten pahoinvointia sekä rapauttaneen sosiaalisen tuen verkostoja.

Ei kuitenkaan niin pahaa, ettei jotain hyvääkin. Osalle oppilaista ja opiskelijoista etäkoulu ja -opiskelu puolestaan sopi, jopa siinä määrin, että monille korkeakouluopiskelijoille paluu kampuksille lähiopetukseen on osoittautunut joustavan etäopiskelun jälkeen haastavaksi. Lisäksi koulutuksen ammattilaiset ovat ottaneet digiosaamisessaan aimoharppauksia eteenpäin.

Koulutusjärjestelmä on avainasemassa pandemian jälkeisessä resurssien jälleenrakentamisessa ja pandemian aiheuttamien ongelmien ratkaisemisessa. Toisaalta oleellista on myös pandemian aikana kehitettyjen hyvien käytäntöjen tunnistaminen ja hyödyntäminen jatkossa. Osuvien, kestävien ja vaikuttavien ratkaisujen rakentaminen vaatii kuitenkin tutkittua tietoa muun muassa seuraavista kysymyksistä: Miten koronaviruspandemia on vaikuttanut eri toimijoihin koulutusjärjestelmässämme aina varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen saakka? Millaiset tekijät suojaavat pandemian negatiivisilta vaikutuksilta? Millaiset käytännöt ja toimintatavat ovat osoittautuneet toimiviksi pandemian aikana?

Tämä teemanumero tarkastelee kasvatustieteellisen tutkimuksen kautta koronaviruspandemian vaikutuksia koulutusjärjestelmämme eri tasoihin sekä toimijaryhmiin ja hakee keinoja negatiivisten vaikutusten puskuroimiseksi. Kasvatustieteellinen tutkimus onkin avain sekä koronavaurioiden tunnistamiseksi ja korjaamiseksi että pandemian tuottamien koulutuksellisten innovaatioiden hyödyntämiseksi ja skaalaamiseksi suomalaisen koulutuksen parhaaksi. Tutkijoiden keskeinen rooli näkyy myös uusimman Tiedebarometrin tuloksissa: suomalaisten luottamus tieteelliseen tutkimukseen ja tutkijoihin on lisääntynyt pandemian aikana.

Kasvatus-lehti pyysi loppuvuodesta 2021 artikkeliehdotuksia koronapandemian vaikutuksista lapsille, nuorille, perheille, koulutuksen ja kasvatuksen ammattilaisille tai koulutusinstituutioille. Toivoimme erityisesti artikkeleita koronapandemian seurauksista suomalaisen koulutusjärjestelmän eri tasoilla ja eri toimijaryhmille. Kutsuimme vastasi poikkeuksellisen suuri joukko suomalaisia kasvatustieteilijöitä, sillä määräpäivään mennessä saapui peräti 30 artikkeliehdotusta. Saimme korkealaatuisia käsikirjoituksia ilahduttavan runsaasti.

Tästä johtuen päätimme alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen julkaista kaksi koronapandemia-aiheista teemanumeroa. Ensimmäiseen teemanumeroon valitsimme laajan kattauksen

artikkeleita, jotka käsittelevät pandemian vaikutuksia eri toimijaryhmille ja eri näkökulmista aina varhaiskasvatuksesta yliopistokoulutukseen. Jälkimmäinen, Koronaviruspandemian vaikutukset kasvatukseen ja koulutukseen II, julkaistaan yksinomaan verkkolehdenä Journal.fi-alustalla. Muutamia artikkeleita olemme valinneet julkaistavaksi myös myöhemmin ensi vuonna muissa Kasvatuksen numeroissa.

Korona-aiheinen teemanumeromme oli menestys kaikkien niiden ansiosta, jotka vastasivat kirjoittajakutsuun. Päätoimittajat kiittävät kirjoittajia erinomaisesta yhteistyöstä ja toivottavat lehden lukijoille inspiroivia lukuhetkiä. Voimme taata, että loppukeväästä 2023 julkaistava toinenkin teemanumeromme on yhtä kiinnostava.

Kiitoksemme kuluneesta vuodesta ja rauhaisaa vuotta 2023!

Rauno Huttunen ja Kirsi Pyhältö